

CURRICULUM VITAE

Conf. Dr. Ioana FEODOROV, născută CÂNDEA

- Absolventă a Universității București, Facultatea de Limbi și Literaturi Străine, Secția Arabă-Engleză, în 1984 (șefă de promoție).
- Diploma de Doctor în Filologie (Limba și literatura arabă) obținută în 1998 la Universitatea București cu teza *Exprimarea gradăției în limbile română și arabă*.
- Principalele domenii de specializare: Civilizația arabă creștină; relațiile istorice din români și arabii creștini; editarea și traducerea manuscriselor arabe; catalogare și codicologie de manuscris arab; jurnalele călătorilor arabi în Europa de est.
- Locuri de muncă: 1987-1988 – Institutul de Istorie și Teorie Literară „George Călinescu”, Universitatea București; 1988-1989 – Antrepriza Română de Construcții pentru Îmbunătățiri Funciare – Filiala Iraq (translator pe șantierul de la Hilla-Kifl); 1990-1991 – Radio România Internațional, Secția Arabă, redactor; 1991-1992 – Institutul de Studii Orientale „Sergiu Al.-George”, cercetător științific; 1995 – 2004 - Universitatea București, Catedra de Limbi Orientale, Secția Arabă. Am predat cursuri de limbă și literatură arabă, relații culturale între români și arabii creștini. În anul 2004 am obținut gradul didactic de Conferențiar la Universitatea București. Am demisionat în septembrie 2004 pentru a mă dedica proiectelor de cercetare menționate în continuare.
- Din aprilie 2006 - cercetător științific (din aprilie 2009 – C.Ș. II) la Institutul de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române (ISSEE). Sunt conducătoare de proiect în cadrul Acordului de colaborare semnat cu Institutul de Studii Orientale de la St. Petersburg (2009-2014). Fac parte din Consiliul științific al ISSEE și din comitetul de redacție al revistei publicate de ISSEE, *Revue des Études Sud-Est Européennes*.

- Februarie-mai 2011: curs despre „Civilizația arabă și musulmană” în cadrul programului de Master al Facultății de Relații Internaționale și Studii Europene al Universității București.
- Din martie 2009 – Secretar al Comitetului Român al Asociației Internaționale de Studii Sud-Est Europene.
- Din februarie 2011 – membră a consiliului științific al Bibliotecii Academiei Române.
- Alte societăți și asociații în care sunt membră: Centrul de Studii Arabe – Universitatea București, din 1994 (membru fondator); Union Européenne des Arabisants et Islamisants (UEAI) cu sediul în Belgia, din 2000; Asociația Română de Istorie a Religiiilor, din 2004; British Society for Middle-Eastern Studies (BRISMES) cu sediul la Durham, Marea Britanie, din 2005; European Association for Middle-Eastern Studies cu sediul la Mainz, Germania, din 2005; London Middle East Institute (Londra), din martie 2008; Ad Astra – Asociația Cercetătorilor Români, din martie 2008.
- Comunicări: aug. 1994, Colocviul de lingvistică arabă, Universitatea București; Iunie 2000, Colocviul „Gramaticalizarea”, Universitatea București; Sept. 2000, Congresul al XX-lea al Union Européenne des Arabisants et Islamisants (UEAI); feb. 2001, „Orientul la noi”, Universitatea București; Nov. 2003 – Al treilea Colocviu al Catedrei de Limbă română, Universitatea București, Facultatea de Filologie; Iulie 2004: Conferința British Society for Middle-Eastern Studies (BRISMES) organizată la School of Oriental and African Studies, Londra; sept. 2004: Congresul XXII al UEAI organizat de Universitatea Jagelloniană din Cracovia, Polonia; Sept. 2005: Conferința BRISMES organizată de Universitatea din Durham – Centrul de Studii pentru Orientul Apropiat și Mijlociu – comunicare publicată; sept. 2005: Al V-lea Simpozion „Alphonse Mingana” organizat de Universitatea din Birmingham – Centrul pentru Studiul Relațiilor între Creștinism și Islam; mai 2006 – Sesiunea anuală de comunicări a Universității Creștine „Dimitrie Cantemir” (comunicare); 20-24 sept. 2006 – 6th Congress of the European Association for the History of Religions, București; 1-5 nov. 2006 - «Third International Congress on Islamic Civilisation in the Balkans », organizat de Academia Română, Centrul de Cercetări pentru Istoria, Arta și Cultura Islamică din Istanbul (IRCICA), « Institutul Cultural ‘Dimitrie Cantemir’ » din Istanbul, București; sept. 2008: comunicare susținută în cadrul “Conferințelor de joi” ale Institutului de lingvistică “Iorgu Iordan” al Academiei Române; sept. 2008, Congresul al XXIV-lea al Union Européenne des Arabisants et Islamisants (UEAI), Leipzig; nov. 2008, colocviul *500 de ani de carte și tipar* organizat de Biblioteca Academiei Române; nov. 2008, colocviul « Tropes du voyage. II – Les rencontres » organizat de INALCO și CERMOM sub egida Universității Ca’ Foscari – Veneția, a Universității din Liège, SOAS – Londra și a Universității Paris III – Sorbonne Nouvelle; nov. 2008, prelegere la seminarul Prof. Bernard Heyberger de la École Pratique de Hautes Études; în sept. 2009, 2010 și 2011, comunicări susținute la edițiile II, III și IV ale Simpozionului Internațional *Cartea. România. Europa* al Bibliotecii Metropolitane a

Municipiului București; iunie 2010, Colocviul Internațional *Moderniser les périphéries de l'Empire Ottoman. Economie, société, mentalités*, organizat de Institutul de Istorie « Nicolae Iorga » împreună cu Centrul de Studii și Cercetări Economice și Sociale din Tunis; dec. 2010, sesiunea consacrată vieții și operei lui Dimitrie Cantemir organizată de Secția de Filologie și Literatură a Academiei Române; august 2010, Congresul Internațional de Științe Istorice, ediția a XXI-a, Amsterdam; în perioada 2005-2011, comunicări anuale la Institutul de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române.

- Burse și stagii de cercetare în străinătate: mai-aug. 2004, bursă post-doctorală la Warburg Institute, Londra, acordată de Andrew Mellon Foundation (SUA), pentru proiectul: *Versiunea arabă a Divanului lui Dimitrie Cantemir (a Patriarhului Athanasie III Dabbās al Antiohiei, 1705), un caz interesant de dialog al ideilor*; în iulie-aug. 2005 și octombrie 2008, deplasări în schimb inter-academic la Institutul de Studii Orientale al Academiei Ruse de Științe, Filiala Sankt Petersburg; între 15 iunie-15 iulie 2007, stagiul de cercetare la Londra, la invitația British Academy.
- Premii:
  - ❖ 2008, Premiul Academiei Române pentru volumul *Dimitrie Cantemir, The Salvation Of The Wise Man And The Ruin Of The Sinful World (Ḥalā + al-ḥakīm wa-fasād al-‘ālam al-ḍamīm)*, Arabic Edition, English Translation, Editor's Note, Notes and Indices by Ioana Feodorov, Introduction and Comments by Virgil Cândea, Editura Academiei, București, 2006 (Volum bilingv, în arabă și engleză, ediție critică de manuscris arab datând din 1705, cu traducere engleză, Nota editorului, note filologice și istorice și Indici). Publicarea lucrării, care prezintă versiunea arabă inedită a *Divanului* (prima carte tipărită a lui Dimitrie Cantemir, Iași, 1698), a fost finanțată de Autoritatea Națională pentru Cercetare.
  - ❖ 2008, premiul „Timotei Cipariu” acordat de Fundația „Magazin Istoric” pentru aceeași lucrare.
  - ❖ 2003, Premiul Fundației „Magazin Istoric” pentru volumul *The Arab World in Romania. 1957-2002*, apărut cu sprijinul Ministerului Culturii și Cultelor la Editura Biblioteca Bucureștilor.
  - ❖ 2010, Premiul Fundației „Niște țărani” pentru contribuția la seria nouă a lucrării Acad. Virgil Cândea *Mărturii românești peste hotare* (Editura Biblioteca Bucureștilor).
- Lucrări în pregătire:
  - ❖ Ediția integrală a manuscrisului arab și traducerea în limbile română și franceză a jurnalului *Călătoriei Patriarhului Macarie III Ibn al-Za'im în Țările Române, Ucraina și Rusia (1652-1658)* scris de fiul său Paul din Alep, lucrare din secolul al XVII-lea (cu note, glosar de termeni arabi creștini, indici, hărți etc.);
  - ❖ Traducerea și editarea manuscrisului arab al lucrării *Culegere plăcută (Majmu' latif)* scrisă de Patriarhul Macarie Ibn al-Za'im al Antiohiei în timpul și după călătoria sa în Țările Române (1652-1658), manuscris care cuprinde texte importante pentru istoria românească (despre *Cronica Țării Românești*, despre Sf. Paraschiva și păstrarea moaștelor ei la Iași etc.);

- ❖ Monografie despre versiunea arabă a *Divanului*, prima carte tipărită a lui Dimitrie Cantemir;
  - ❖ Monografie despre relațiile românilor cu creștinii arabi din Siria în perioada otomană, incluzând contribuția românească la introducerea tiparului cu caractere arabe în Orientul Apropiat (Alep, 1705);
  - ❖ Am reluat la ISSEE proiectul *Mărturii românești peste hotare* al Acad. Virgil Cândea: coordonez un colectiv de 7 cercetători care editează o serie nouă de 6 volume (și *Indici*), incluzând capitole privitoare la țări arabe: Algeria, Egipt, Siria, Tunisia.
- Alte lucrări: contribuții la *Enciclopedia de literatură română veche*, în curs de elaborare la Institutul de Istorie și Teorie Literară „George Călinescu” al Academiei Române (versiunea în format CD-ROM a fost încheiată în 2009); colaborare la catalogul manuscriselor orientale din colecțiile Bibliotecii Academiei Române (București și Cluj), alături de specialiști din Bulgaria, Rusia și Marea Britanie.
  - Limbi străine: arabă, engleză, franceză: excelent; italiană: bine; spaniolă, germană: citit.
  - Calculator: Cunoștințe excelente de procesare de text și tehnoredactare în toate limbile menționate.

IOANA FEODOROV – LUCRĂRI PUBLICATE

(semnate Ioana Căndea, Ioana Căndea-Marinescu și, din 1991, Ioana Feodorov)

TEZA DE DOCTORAT

1. *Exprimarea gradației în limba arabă. Studiu comparativ*, Editura Academiei Române, București, 2003, 352 p.

RELAȚII ROMÂNNO-ARABE

2. *Le Préambule d'Athanase Dabbas à la version arabe du Divan de Dimitrie Cantemir*, în *Actele Simpozionului Internațional Cartea. Romania. Europa, Ediția a III-a, 20-24 septembrie 2010*, Editura Biblioteca Bucureștilor, 2011, T. IV, p. 101-108.
3. *Notes sur les mots non arabes dans le Voyage du patriarche Macaire d'Antioche par Paul d'Alep*, în *A Festschrift for Nadia Anghelescu*, Editura Universității din București, 2011, p. 193-214.
4. *Images et coutumes des Pays Roumains dans le récit de voyage de Paul d'Alep*, în *Tropes du voyage. Les Rencontres*, Ed. L'Harmattan, Paris, 2010, p. 221-246.
5. *The Monasteries of the Holy Mount in Paul of Aleppo's Travels of Makarios, Patriarch of Antioch*, în "Revue des études sud-est européennes" (RESEE), Buc., 2010, XLVIII, no. 1-4, p. 195-210.
6. *Les options doctrinaires du Patriarche Athanase III Dabbās et ses activités aux Pays Roumains*, în *Actele Simpozionului Internațional Cartea. Romania. Europa, Ediția a II-a, 20-24 septembrie 2009*, Ed. Biblioteca Bucureștilor, Buc., 2010, p. 87-96.
7. *The Romanian Contribution to Arabic Printing*, în *Impact de l'imprimerie et rayonnement intellectuel des Pays Roumains*, Ed. Biblioteca Bucureștilor, Buc., 2009, p. 41-61.
8. *The Arabic Version of Dimitrie Cantemir's Divan : A Supplement to the Editor's Note*, în RESEE, 2008, XLVI, no. 1-4, p. 195-212.
9. *Discussion: The Arabic Psalter, facsimile edition of Manuscript A 187, The Petersburg Arabic Illuminated Psalter from the collections of the Institute of Oriental Studies of the Russian Academy of Sciences (St. Petersburg Branch), prepared by Val. V. Polosin, N. I. Serikoff, S. A. Fransouzoff, edited by N. I. Serikoff, Saint Petersburg-Voronezh, „Kvarta”, 2005, 254 pp., with A Supplement*, în RESEE, 2008, XLVI, no. 1-4, p. 519-524.
10. *Political and Social Circumstances for a Surprising Cultural Dialogue During the 16th-18th Centuries: Christian Arabs and Romanians*, în "Chronos, Revue d'Histoire de l'Université de Balamand", nr. 16/2007, pp. 95-111.
11. Dimitrie Cantemir, *The Salvation Of The Wise Man And The Ruin Of The Sinful World* (Ⲫⲁⲗⲁ ⲛⲁⲗⲁⲕⲓⲙ ⲱⲛⲁⲑⲁⲛⲁⲗⲁⲗⲁⲙ ⲁⲗⲁⲛⲁⲛⲁⲙ), Arabic Edition, English Translation, Editor's Note, Notes And Indices Ioana Feodorov, Introduction and Comments Virgil Căndea, Editura Academiei Române, 2006, 400 p. & 23 ilustrații.
12. *Ottoman Authority in the Romanian Principalities as Witnessed by a Christian Arab Traveller of the 17th Century: Paul of Aleppo*, în *Proceedings of the 22nd Congress of L'Union Européenne des Arabisants et Islamisants, Cracow, Poland 2004*, Peeters, Leuven, 2006, p.307-321.

13. *A New Standard in Arabic manuscript cataloguing* (comentarii asupra lucrării *Arabic Medical Manuscripts of the Wellcome Library. A Descriptive Catalogue of the Qaddād Collection (WMS Arabic 401-487)* de Nikolaj Serikoff, Leiden-Boston, Brill, 2005), în RESEE, 2006, XLIV, no. 1-4, p. 207-223.
14. *Relațiile dintre creștinii arabi și români*, în “Adevărul literar și artistic”, Oct. 18 & 25, 2006, p.14-15.
15. *The Arabic Version of Demetrius Cantemir’s Divan by Athanasios Dabbās: an Unusual Case of Unitarian Ideas Travelling to the Near East*, în “Chronos, Revue d’Histoire de l’Université de Balamand”, nr.12/2005, p. 79-107.
16. *The Edition and Translation of Christian Arabic Texts of the 17th-18th Centuries Referring to the Romanians*, în RESEE, XLIII, no. 1-4, 2005, p. 253-273.
17. *Middle Arabic Elements in Two Texts from Maǧmū‘ latīf by Patriarch Macarius az-Za’īm*, în “Romano-Arabica III. Arabic Linguistics”, Buc., 2003, p. 81-92.
18. *The Unpublished Arabic Version of the Life of Saint Paraskevi the New by Makarios az-Za’im al-Halabi*. Prefață, traducere și ediție a textului lui Makarios Ibn al-Za’im – *Khabar al-Barrat ‘Ummi-na al-Qiddisat Baraskaḫī al-Jadīdat*, în *Proceedings of the 20th Congress of the UEAI*, “The Arabist. Budapest Studies in Arabic”, Part One, ed. Kinga Devenyi, Budapesta, 2003, vol. 24-25, p. 69-80.
19. *Viața Sfintei Paraschiva cea Nouă în versiunea arabă a lui Makarios az-Za’im*, introducere, traducere din limba arabă și note, în “Caietele Institutului Catolic”, Buc., no. 2 (5)/2002-1(6)/2003, p. 319-334.
20. *Romanian Translations from the Arabic Literature (1964-1994)*, în “Romano-Arabica. New Series”, Ed. Universității din București, I, 2001, p. 35-45.
21. *Un lettré melkite voyageur aux Pays Roumains: Paul d’Alep*, în “Kalimat al-Balamand”, Annales de la Faculté des Lettres et des Sciences Humaines, Balamand, 1996, no.4, p. 55-62.
22. *Lumea arabă în scrisul românesc din anii 1964-1994*, în “Alif”, Buc., 1(1995), no.1, p. 12-13.
23. *La chronique de Valachie (1292-1664). Texte arabe du Patriarche Macaire Za’im. Introduction, édition du texte arabe et traduction française* (Studiu introductiv, ediție și traducere franceză a textului *Tawariḫ wa ‘ahḫbar muḫtasira ‘an aḫandīyyat al-‘Aḫḫ de Makarios Ibn al-Za’im*), în “Mélanges de l’Université Saint-Joséph”, Beirut, 1995, LII (1991-1992), p. 3-71.
24. *La culture roumaine au Proche-Orient. Remarques sur un nouveau catalogue de manuscrits arabes*, în RESEE, XXV, 1987, nr. 3, p. 217-223.

LINGVISTICĂ

25. *Eugeniu Coșeriu*, “Din preistoria semanticii structurale: analiza lui Heyse privind câmpul semantic al termenului sunet”, traducere de Ioana Feodorov și Cristina Ivanov, în “Fonetica și dialectologie”, XX-XXI/2001-2002, Editura Academiei Române, Buc., 2004, p.183-192.
26. *Importanța modelului românesc pentru cercetarea gradației în limba arabă*, în *Tradiție și inovație în studiul limbii române*, Editura Universității din București, 2004, p.119-130.
27. *Is Love Gradable?*, în “Discourses on Love in the Orient. Romano-Arabica”, Editura Universității din București, II, 2002, p.48-54.

28. *Derivatives of the Root SH-D-D in Classical Lexicographic Definitions*, in *Proceedings of the Colloquium on Arabic Linguistics*, ed. Nadia Angheliescu and Andrei A. Avram, Buc., 1995, I, p.167-176.
29. *Remarques sur quelques définitions des noms de phénomènes sonores en arabe*, în "Revue Roumaine de Linguistique", 38(1993), nr. 5, p. 451-462.

LITERATURĂ ARABĂ

30. *Taufiq al-Hakim sau obsesia eternității*, în "Secolul 20", Buc., 1995, nr. 4-5-6, p. 200-204.
31. Traducere din Tawfiq al-Hakim – *Adormiții din peșteră*, în "Secolul 20", Buc., 1995, nr. 4-5-6, p. 205-209.
32. Prezentare, traducere din arabă și note la Al-Ghazali - *Cuvânt de învățătură (Ayyuha al-walad!)*, în "Viața românească", Buc., 1994, nr. 3-4, p. 108-122.
33. Traducere și glosar la Shams Nadir (Mohamed Aziza, Tunisia), *Astrolabul din mare. Proză arabă contemporană* (cu Prefață de Leopold Sedar Senghor), Buc., Ed. AGNI, 1994.
34. Avicenna (Ibn Sina), *Despre iubire (Risalat al- 'i *q)*, prezentare și traducere din limba arabă, în "Revista de Istorie și Teorie Literară", Buc., 37(1989), nr. 1-2, p.108-121.
35. Jubran Khalil Jubran, *Otravă și miere. Înaintea tronului morții*, prezentare și traducere, în "România literară", Buc., 16(1983), nr. 15, p. 21.

BIBLIOGRAFII

36. *The Arab World in Romanian Culture. 1957-2001*, Ed. Biblioteca Bucureștilor, cuprinzând 1 378 note, 153 p., 2001.
37. *Presence of the Arab World in Romania. A Bibliography (1964-1994)*, Buc., Ed. Cris Book Universal, 1994, 72 p.

RECENZII la lucrările:

38. Ștefan Lemny, *Les Cantemir: l'aventure européenne d'une famille princière au XVIIIe siècle*, Paris, 2009, Éditions Complexe, în « Analele Institutului de Istorie "A. D. Xenopol" », Iași, t. XLVII , 2010, p. 429-432.
39. Nadia Angheliescu, *Identitatea arabă. Istorie, limbă, cultură*, Editura Polirom, Buc., 2009, în RESEE, XLVIII, nr. 1-4, 2010.
40. Ștefan Lemny, *Les Cantemir: l'aventure européenne d'une famille princière au XVIIIe siècle*, Paris, 2009, Éditions Complexe, în „Revue Roumaine d’Histoire”, XLVII, nr. 1-2, 2009, p.144-148.
41. Antoine César Debbas, Nakhlé Récho, *Tārīḥ al- *ibā'a l- 'arabiyya fī l-Mašriq. Al-Ba *riyark Aṭanāsiyūs at-tālīt Dabbās (1685-1724)*, Dar al-Nahar, Beirut, 2008, în RESEE, XLVII, nr. 1-4, 2009, p. 362-364.
42. Harry T. Norris, *Popular Sufism in Eastern Europe. Sufi brotherhoods and the dialogue with Christianity and 'Heterodoxy'*, Routledge, London & New York, 2006, în RESEE, XLVI, nr. 1-4, 2008, p. 580-582.
43. *Authority, Privacy and Public Order in Islam, Proceedings of the 22nd Congress of L'Union Européenne des Arabisants et Islamisants*, ed. by B. Michalak-

- Pikulska and A. Pikulski, *Orientalia Lovaniensia Analecta*, t. 148, Peeters Publishers and Department of Oriental Studies, Leuven – Paris – Dudley, MA, 2006, în RESEE, XLV, nr. 1-4, 2007, p. 541-545.
44. Stanislaw Stachowski (éd.), *Folia Orientalia*, Kraków, Enigma Press, 2002, în RESEE, XLIII, nr. 1-4, 2005, p. 478-480.
45. *La 'question de l'image' chez les musulmans: un bilan du sujet dans le livre récent de Silvia Naef*, în „Archaeus”, t. IX (2005), fasc. 1-4, p. 115-132.
46. Kinga Dévényi (ed.), *Proceedings of the Colloquium on Arabic Grammar*, “The Arabist. Budapest Studies in Arabic”, 1991, în “Revue Roumaine de Linguistique”, 38(1993), nr. 5, p. 499-500.
47. Nadia Anghelescu, *Limba și cultură în civilizația arabă*, Buc., E.Ș.E., 1986, în “Studii și Cercetări Lingvistice”, 38(1987), nr. 2, p. 254-256.

MISCELLANEA

48. *Stadiul actual al studiilor privitoare la Dimitrie Cantemir*, în *Dimitrie Cantemir*, Ed. Biblioteca Bucureștilor, 2011, p. 139-150.
49. *Mărturii românești peste hotare*, Ed. Biblioteca Bucureștilor, vol. I, 2010, II și III, 2011. Editor coordonator, autor al *Notelor editorului*, traducere în limba engleză a textelor introductive (*Introducere, Metodologie, Nota editorului*).
50. « *Mărturii românești peste hotare, o misiune pentru posteritate*», în *Tabor*, IV, 1, aprilie 2010, p. 31-36.
51. Henri Lammens, *Islamul. Credințe și instituții (L'Islam. Croyances et institutions)*, traducere din limba franceză, introducere, note și glosar, Ed. Corint, Buc., 2003.
52. Denis de Rougemont, *Iubirea și Occidentul (L'Amour et l'Occident)*, traducere din limba franceză și note, cu o introducere de Virgil Cândea, Buc., Ed. Univers, 1987. Ed. a II-a, revăzută și adăugită, Ed. Univers Enciclopedic, Buc., 2001.
53. A.K. Coomaraswamy, *Când ochii se întâlnesc (When Eyes Meet)*, traducere din limba engleză și note, în “Ianus”, Buc. – Râmnicu-Vâlcea, 4/2001, p.172-180.
54. A.K. Coomaraswamy, *Simbolismul literar (Literary Symbolism)*, traducere din limba engleză și note, în “Jurnalul literar”, Buc., 1991, nr. 21 și 24.
55. Georges C. Anawati - *Pentru un aggiornamento în gândirea arabă*, traducere și prezentare, în "Litere, Arte, Idei", Buc., 3(1993), nr. 31, p. 5.